

ISSN 2616-6895

ВЕСТНИК
ЕВРАЗИЙСКОГО
НАЦИОНАЛЬНОГО
УНИВЕРСИТЕТА
ИМ. Л.Н. ГУМИЛЕВА

Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ
ЕУАЗИЯ ҰЛТТЫҚ
УНИВЕРСИТЕТІНІҢ
ХАБАРШЫСЫ

BULLETIN
of the
L.N. GUMILYOV
EURASIAN NATIONAL
UNIVERSITY

ПЕДАГОГИКА. ПСИХОЛОГИЯ. ӘЛЕУМЕТТАНУ сериясы

Серия ПЕДАГОГИКА. ПСИХОЛОГИЯ. СОЦИОЛОГИЯ

PEDAGOGY. PSYCHOLOGY. SOCIOLOGY Series

1(122)/2018

1995 жылдан бастап шығады

Издается с 1995 года

Founded in 1995

Жылына 4 рет шығады

Выходит 4 раза в год

Published 4 times a year

Астана, 2018

Astana, 2018

Бас редакторы
п.ғ.д., проф.
А.А. Молдажанова (Қазақстан)

Бас редактордың орынбасары (педагогика)   **Г.Ж. Менлибекова**, п.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Бас редактордың орынбасары (психология)   **А.Р. Ерментәева**, п.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Бас редактордың орынбасары (социология)   **Н.О. Байғабылов**, PhD (Қазақстан)

Редакция алқасы

Иванова Г.П.	п.ғ.д. (Ресей)
Исламова З.М.	п.ғ.к., доцент (Ресей)
Кажғалиева А.	докторант (Қазақстан)
Калдыбаева О.В.	PhD (Қазақстан)
Колева И.	Докт. (Болгария)
Сейтқазы П.Б.	п.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Сунарчина М.М.	э.ғ.д., проф. (Ресей)
Толубекова Р.К.	п.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Уразбаева Г.Т.	п.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Хан Н.Н.	п.ғ.д., проф. (Қазақстан)
Хаяти Тюфекчиоглу	э.ғ.д., проф. (Түркия)
Шайхисламов Р.Б.	э.ғ.д., проф. (Ресей)
Шалынбаева Қ.Қ.	п.ғ.д., проф. (Қазақстан)

Редакцияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Сәтпаев к-сі, 2, 408 б.
Тел.: (7172) 709-500 (ішкі 31432)
E-mail: vest_pedpsysoc@enu.kz

Жауапты хатшы, компьютерде беттеген
Д.С. Байтлесова

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің хабаршысы.
Педагогика. Психология. Әлеуметтану сериясы

Меншіктенуші: ҚР БжҒМ «Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті» ШЖҚ РМК
Қазақстан Республикасының Ақпарат және коммуникациялар министрлігімен тіркелген.
27.03.18 ж. № 17001-Ж -тіркеу куәлігі

Мерзімділігі: жылына 4 рет.

Тиражы: 55 дана

Типографияның мекенжайы: 010008, Қазақстан, Астана қ., Қажымұқан к-сі, 13/1, тел.: (7172) 709-500 (ішкі 31432)

© Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті

Главный редактор
д.п.н., проф.
А.А. Молдажанова (Казахстан)

Зам. главного редактора (педагогика)

Г.Ж. Менлибекова, д.п.н., проф.
(Казахстан)

Зам. главного редактора (психология)

А.Р. Ерментаева, д.п.н., проф. (Казахстан)

Зам. главного редактора (социология)

Н.О. Байгабылов, PhD (Казахстан)

Редакционная коллегия

Иванова Г.П.

д.п.н. (Россия)

Исламова З.М.

к.п.н., доцент (Россия)

Кажгалиева А.

докторант (Казахстан)

Калдыбаева О.В.

PhD (Казахстан)

Колева И.

Докт. (Болгария)

Сейтказы П.Б.

д.п.н., проф. (Казахстан)

Сунарчина М.М.

д.с.н., проф. (Россия)

Толеубекова Р.К.

д.п.н., проф. (Казахстан)

Уразбаева Г.Т.

д.п.н., проф. (Казахстан)

Хан Н.Н.

д.п.н., проф. (Казахстан)

Хаяти Тюфекчиоглу

д.с.н., проф. (Турция)

Шайхисламов Р.Б.

д.с.н., проф. (Россия)

Шалгынбаева К.К.

д.п.н., проф. (Казахстан)

Адрес редакции: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Сатпаева, 2, каб. 408

Тел.: (7172) 709-500 (вн. 31432)

E-mail: vest_pedpsysoc@enu.kz

Ответственный секретарь, компьютерная верстка

Д.С. Байтлесова

Вестник Евразийского национального университета имени Л.Н.Гумилева.

Серия: Педагогика. Психология. Социология.

Собственник: РГП на ПХВ «Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева» МОН РК

Зарегистрировано Министерством информации и коммуникаций Республики Казахстан. Регистрационный номер 17001-Ж от 27.03.18.

Периодичность: 4 раза в год

Тираж: 55 экземпляров

Адрес типографии: 010008, Казахстан, г. Астана, ул. Кажымукана, 13/1, тел.: (7172)709-500 (вн.31-432)

© Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева

Editor-in-Chief

Doctor of Pedagogical Sciences, Prof.

A.A. Moldazhanova (Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief (pedagogy)

G.Zh.Menlibekova, Doctor of Pedagogical Sciences,
Prof. (Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief (psychology)

A.R. Yermentayeva, Doctor of Psychological
Sciences, Prof. (Kazakhstan)

Deputy Editor-in-Chief (sociology)

N.O. Baigabylov, PhD in Sociology (Kazakhstan)

Editorial board

Hayati Tufekcioglu

Doctor of Sociology, Prof. (Turkey)

Islamova Z.M.

Can. of Pedagogical. Sciences,

Assoc.Prof (Russia)

Ivanova G.P.

Doctor of Pedagogical Sciences (Russia)

Kazhgaliyeva A.

Doctoral Candidate (Kazakhstan)

Kaldybayeva O.V.

PhD (Kazakhstan)

Khan N.N.

Doctor of Pedagogical Sciences, Prof.(Kazakhstan)

Koleva I.

Dr. (Bulgaria)

Seytkazy P.B.

Doctor of Pedagogical Sciences, Prof.(Kazakhstan)

Shaikhislamov R.B.

Doctor of Sociology, Prof. (Russia)

Shalgynbayeva K.K.

Doctor of Pedagogical Sciences, Prof.(Kazakhstan)

Sunarchina M.M.

Doctor of Sociology, Prof. (Russia)

Toleubekova R.K.

Doctor of Pedagogical Sciences, prof.(Kazakhstan)

Urazbayeva G.T.

Doctor of Pedagogical Sciences, prof. (Kazakhstan)

Editorial address: 2, Satpayev str., of.408, Astana, Kazakhstan, 010008

Tel.: (7172) 709-500 (ext. 31432)

E-mail: vest_pedpsysoc@enu.kz

Responsible secretary, computer layout:

D.S. Baytlessova

Bulletin of the L.N.Gumilyov Eurasian National University

Pedagogy.Psychology.SociologySeries

Owner: Republican State Enterprise in the capacity of economic conduct «L.N.Gumilyov Eurasian National University» Ministry of Education and Science of the Republic of Kazakhstan

Registered by the Ministry of Information and Communication of the Republic of Kazakhstan. Registration number 17001-Ж from 27.03.18

Periodicity: 4 times a year

Circulation: 55 copies

Address of printing house: 13/1 Kazhimukan str., Astana, Kazakhstan 010008; tel.: (7172) 709-500 (ext.31-432)

МАЗМҰНЫ

ПЕДАГОГИКА

Абибулаева А.Б., Ниязбекова А.М. Әлеуметтік педагогтарды кәсіби іс-әрекетке бейімдеу мәселелерінің замануи жағдайы.....	11
Абдулова Г. К., Криволапова М. О., Мещанова А. Г. Назарбаев Зияткерлік мектептері оқушыларының сабақтан тыс жобалық жұмысының мәселелері.....	18
Абильдина С.Қ., Копбалина К.Б. Бастауыш сынып оқушыларының зерттеушілік білігін қалыптастыру.....	28
Аканова Р.А., Умбетова Ж.С., Сыздыкова А.М. Студенттердің кәсіби дайындығын қалыптасуындағы оқыту тәжірибесінің рөлі.....	33
Амирова А.С., Агранович Е.Н. Тайм-менеджмент теориясының негізі болашақ педагогтардың оқу әрекетін ұйымдастырудың құралы ретінде.....	38
Аргингазинова Г.Б., Хусаинова Г.А. XIX ғасырдың екінші жартысында - XX ғасырдың басындағы Қазақстан діни мұсылман оқу орындарындағы музыкалық компоненттің сұрақтарын қарастыру.....	44
Байбек А.Қ. Құрманғазы атындағы Қазақ Ұлттық консерваториясындағы «Этносольфеджио» курсының құрылу тарихы.....	54
Байжуманова Н.С., Нурмаганбетова М.С., Готтинг В.В., Коржумбаева М.Б. Нәтижеге бағытталған педагогикалық мақсаттарды қою технологиясы.....	63
Байменова Б.С., Жубақова С.С. Инклюзивті білім берудің тарихи-педагогикалық негіздері.....	70
Бейсенбаева Б.А., Копжасарова У.И. Үш тілді білім беру жүйесінде тілдік емес мамандықтар бойынша мұғалімдерді лингвистикалық дайындаудың мәні мен мазмұны жайында.....	76
Ботабаева А.Е., ТойккоТ., Уйсимбаев Е.К. Финляндияның әлеуметтік жұмысындағы басым бағыттар.....	85
Галиев Т.Т., Ибраева К.Ж., Бекбаева Ж.С. Сыни ойлау: зерттеудің теориялық аспектілері.....	93
Гатауов Т.Т. Қазақстандығы хореографиялық білім берудің даму тенденциялары.....	98
Гауриева М., Мухашова А.Б. Шетел тілін оқыту процессінде аудиовизуалды материалдарды қолдану.....	103
Длиббетова Г.К., Абенова С.У. Экологиялық еріктілік студенттердің санасын жаңғырту тәсілі ретінде.....	110
Жұбақова С.С., Жусупова М.Ж. Университеттің білім беру ортасының жағдайында толеранттылық сезімін дамыту.....	116
Ибадуллаева С.Ж., Раманова Л.Б., Ауезова Н.С., Жусупова Л.А. Биология мамандығы бойынша білім алушылардың көптілді білім беру ортасына бейімделуі	122
Казимова Д.А., Омаров А.М., Көпбалина С.С., Рақымжан А.А. ЖОО-да студенттік орталықтандырылған оқытуды ұйымдастыру.....	128
Калкеева К.Р., Калимжанова Р.Л. Жаңашыл білім беру аясы шарттарындағы әлеуметтік педагогтың сөйлеу мәдениетінің және ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың даму синхрондылығы.....	136
Карманова Ж.А., Белгібаева Г.Қ., Кеңесбекова С.А. Педагогикалық ортада психологиялық комплекстердің пайдалануы.....	143
Касенов Х.Н. Болашақ педагогтарды этикалық-деонтологиялық дайындауда теориялық мәліметтер.....	149
Кендирбекова Ж.Х., Туякова А.Е. Колледждегі девиантты мінез-құлықты жасөспірімдермен әлеуметтік-педагогикалық жұмыс ерекшеліктері.....	155
Кожиков Ж.Ә., Көшкімбаев Қ.Т. Инженерлік графикадағы геометриялық абстракты ұғымдардың мәні мен мағынасын түсіну.....	160

Копжасарова У.И. , Мустафина А.С. CLIL технологиясы «Халықаралық құқық » мамандандығы студенттерінің шетелдік кәсіби коммуникативтік құзыреттілігін қалыптастыру құралы ретінде.....	166
Кудышева А.А., Махадиева А.К. Аутизм: себептері мен шешу жолдары.....	178
Майгельдиева Ш.М. , Паридинова Б.Ж. Педагогика және психология ғылымдарының зерттеу әдістері: мәні, түсінігі және түрлері.....	183
Майлыбаева Г.С. Жаратылыстануды оқытуда бастауыш сынып оқушыларының танымдық қызығушылықтарын қалыптастыру.....	191
Мұқанова Қ.Қ., Алмағамбетова А. А. , Құрманова А.И. Тұлғалық дамуда педагогикалық қарым-қатынастың рөлі.....	196
Рахимжанова Л.Б., Хакимова Т.Х., Спабекова Ж.Х. Мектептегі робототехника элементтерін зерттеу қажеттілігі.....	203
Самуратова Т.К. Білім берудегі жаңа технологияларды қолданудың тиімділігі.....	208
Хан Н.Н., Жампеисова К.К., Колумбаева Ш.Ж. Болашақ маманның бәсекеге қабілеттілігі педагогикалық құбылыс ретінде.....	215
Шкутина Л.А., Мирза Н.В., Санхаева А.Н. Педагогтардың корпоративті құзыреттіліктерін дамыту түрлері мен әдістері	222

ПСИХОЛОГИЯ

Аубакирова Ж.Қ. Студенттік кезеңдегі қарым-қатынасқа психологиялық сипаттама.....	231
Аюпова Г.Т. Жоғары мектеп оқытушыларының кәсіби-тұлғалық типтік сипаттамалары.....	236
Ерментаева А.Р. Профессор Х.Т. Шеръязданованың отандық педагогикалық психологияның дамуына қосқан үлесі.....	242
Карибаева Г.М., Еркен Ә.Е. Студенттердің басқа мемлекеттің әлеуметтік-мәдени ортасына жылдам бейімделуінің алғышарттары.....	247
Каримбаева Б.Ш. «Мен өсіп келемін, бірақ маған кедергі келтіреді» проективті әдістемесін қолдану тәжірибесі.....	254
Қуатова А.С., Урузбаева Г.Т. Некеге әртүрлі деңгейде қанағаттанатын ерлі-зайыптылардың отбасылық өмір туралы әлеуметтік түсініктері.....	262
Салиева А.Ж., Юкутлина А.М. Болашақ педагогтарда когнитивті стильді қалыптастырудың педагогикалық шарттары.....	269

СОЦИОЛОГИЯ

Қурмангожина Г.О. Ақмола облысының тұрақты әлеуметтік-экономикалық даму механизмін бағалау және бағалау.....	276
Сембина Ж.Ж., Салықжанов Р.С. Этникалық стереотиптерді зерттеу ерекшеліктері.....	283
Смағамбет Б.Ж., Тлеспасева А.А. Тарихи-әлеуметтанулық зерттеуде «мәдени жарақат» теориясын қолдану мүмкіндігі.....	289
Б.Ж. Төребеков Қиын өмірлік жағдайлардағы отбасыларға біріктірілген әлеуметтік қызметтерді көрсетудегі ведомстволық өзара көмек.....	296

СОДЕРЖАНИЕ

ПЕДАГОГИКА

Абибулаева А.Б., Ниязбекова А.М. Современное состояние проблемы адаптации социальных педагогов к профессиональной деятельности.....	11
Абдулова Г.К., Криволапова М. О., Мещанова А. Г. Проблемы внеурочной проектной деятельности учащихся НИШ.....	18
Абильдина С.К., Копбалина К.Б. Формирование исследовательских навыков учащихся начальной школы.....	28
Аканова Р.А., Умбетова Ж.С., Сыздыкова А.М. Роль учебной практики в профессиональном становлении студентов.....	33
Амирова А.С., Агранович Е.Н. Теоретические основы тайм-менеджмента как средства организации учебной деятельности будущих педагогов.....	38
Аргингазинова Г.Б., Хусаинова Г.А. К вопросу о музыкальном компоненте обучения в конфессиональных мусульманских учебных заведениях Казахстана во второй половине XIX-начале XX века.....	44
Байбек А.Қ. История создания курса «Этносьольфеджио» для музыкантов народников в Казахской национальной консерватории имени Курмангазы.....	54
Байжуманова Н.С., Нурмаганбетова М.С., Готтинг В.В., Коржумбаева М.Б. Технология постановки педагогических целей, ориентированных на результат.....	63
Байменова Б.С., Жубакова С.С. Историко-педагогические основы инклюзивного образования.....	70
Бейсенбаева Б.А., Копжасарова У.И. О сущности языковой подготовки учителей неязыковых специальностей в условиях трехязычного образования.....	76
Ботабаева А.Е., Тойкко Т., Уйсимбаев Е.К. Приоритетные направления социальной работы в Финляндии.....	85
Галиев Т.Т., Ибраева К.Ж., Бекбаева Ж.С. Критическое мышление: теоретические аспекты исследования.....	93
Гатауов Т.Т. Тенденции развития казахстанского хореографического образования	98
Гауриева М., Мухашова А.Б. Использование аудиовизуальных материалов в процессе обучения иностранному языку.....	103
Длиббетова Г.К., Абенова С.У. Экологиялық еріктілік студенттердің санасын жаңғырту тәсілі ретінде.....	110
Жубакова С.С., Жусупова М.Ж. Развитие толерантного сознания в условиях образовательной среды вуза.....	116
Ибадуллаева С.Ж., Раманова Л.Б., Ауезова Н.С., Жусупова Л.А. Адаптация обучающихся по специальности биология к полиязычной образовательной среде.....	122
Казимова Д.А., Омаров А.М., Көпбалина С.С., Рақымжан А.А. Организация студентоцентрированного обучения в вузе.....	128
Калкеева К.Р.¹, Калимжанова Р.Л.² Синхронность развития речевой культуры социального педагога и информационно-коммуникационных технологий в условиях ноосферного образования.....	136
Карманова Ж.А., Белгібаева Г.Қ., Кеңесбекова С.А. Проявление психологического комплекса в педагогической среде	143
Касенов Х.Н. Теоретические предпосылки этико-деонтологической подготовки будущих педагогов.....	149
Кендирбекова Ж.Х., Туякова А.Е. Особенности работы социального педагога с подростками девиантного поведения в колледже.....	155

science] / R. R. Kamalov, K. A. Kasatkin. – 65 (Pedagogicheskiy opyt) [Pedagogical experience] // Informatika i obrazovaniye. [The computer science in Education]- 2014. - № 8. - S. 65-67 : 1 ris., tabl. - Bibliogr.: s. 67 (3 nazv.). - Rez. angl.

5. Shameneva G.R. Razvitiye nauchno-tekhnicheskogo tvorchestva sredstvami robototekhniki [The development of scientific and technical creativity means of robotics] // Robototekhnika v shkole: sayt uchitelya informatiki [Elektronnyy kurs] [Robotics in school: the site of the teacher of computer science [Electronic course] . URL: <https://shamsieva.lschool6.edusite.ru/p7aal.html>

7. T. Balch, J. Summet, D. Blank, D. Kumar, et al., Designing personal robots for education: hardware, software, and curriculum, IEEE, Pervasive Computing, 7(2), 2008, 5–9.

8. O. Mubin, C. Bartneck, L. Feijs, H. Hooft van Huysduynen, et al., Improving speech recognition with the robot interaction language, Disruptive Science and Technology, 1(2), 2012, 79–88.

9. M. Saerbeck, T. Schut, C. Bartneck, and M.D. Janse, Expressive robots in education: varying the degree of social supportive behavior of a robotic tutor, Proc. CHI, 2010, 1613–1622.

Сведения об авторах:

Рахимжанова Л.Б. – доцент, кафедра информатики, Казахский национальный университет им. аль-Фараби, г. Алматы, пр-т аль-Фараби, 71,

Хакимова Т. – доцент, кафедра информатики, Казахский национальный университет им. аль-Фараби, г. Алматы, пр-т аль-Фараби, 71,

Спабекова Ж. – ст. преп., кафедра информатики, Казахский национальный университет им. аль-Фараби, г. Алматы, пр-т аль-Фараби, 71,

Rakhimzhanova L. – Associate Professor, Computer Science Department, al-Farabi named Kazakh National University, Almaty, Al-Farabi avenue, 71,

Khakimova T. – Associate Professor, Computer Science Department, al-Farabi named Kazakh National University, Almaty, Al-Farabi avenue, 71,

Spabekova Zh. – Senior Lecturer, Computer Science Department, al-Farabi named Kazakh National University, Almaty, Al-Farabi avenue, 71,

МРНТИ: 14.35.09:

Т.К. Самуратова

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, Астана, Қазақстан.

(E-mail: samyratovatk@mail.ru)

Білім берудегі жаңа технологияларды қолданудың тиімділігі

Аннотация Мақалада дизайн мамандығында білім берудегі жаңа технологияларды қолданудың тиімділігі мазмұндалады. Жаңа технологиялар көркем мәдени білім беру процесінде білім сапасын арттырады, оқыту жүйесіне бірқатар өзгерістер енгізеді, оқытудың жаңа түрлерін топтастырады. Мақалада дизайн мамандығында заманауи технологияларды білім мазмұнына ендірудің педагогикалық-практикалық негіздері мен жүзеге асырылуы сұрақтары қарастырылды. Әлемдік ақпараттық кеңістігінің мақсаттары, мазмұны және оқу процесін ұйымдастыру нысандары деңгейінде элементтердің өзара байланыстары белгіленген. Жеке тұлғаға бағытталған жағдайында оқыту үрдісінде заманауи технологияларды пайдалануда педагогикалық мақсаттар анықталған. Заманауи технологияларды пайдалана отырып, құрылымына, оқу материалының мазмұнына және оқу іс-әрекетін ұйымдастырудың талаптары айқындалған. Кәсіби пәндерді оқыту әдістемесінің ерекшеліктері анықталады. Көркем мәдениет негіздері пайдаланылады. Сондай-ақ, тәжірибелік эксперимент жұмыстарының қорытындысы берілген.

Түйін сөздер. болашақ мамандар, кәсіби білім, дизайн, әдіс-тәсілдер, білім беру, жаңа технологиялар, көркем мәдени білім беру үрдісі, өнер тарихы, дәстүрлі өнер.

Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2011 - 2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасының мақсатының бірі ...білім беру процесінің барлық қатысушыларының үздік білім беру ресурстары мен технологияларына тең қол жеткізуін қамтамасыз

ету[1]. Оқыту технологиясы педагогикалық әдістерге негізделген 1960 жылдарда шетел зерттеушілері «педагогикалық технология» терминін енгізді. «Педагогикалық технология дегеніміз – тәжірибеде жүзеге асырылатын белгілі-бір педагогикалық жүйенің жобасы, ал педагогикалық жағдайларға сай қолданылатын әдіс-тәсілдер – оның бөлігі ғана» – деп көрсеткен В.Беспалько[2].

Жаңа технологияларды дизайн мамандарына білім беруде де қолдануға болады. Ол проблемалық оқыту технологиясы дәріс, өнер апталығын өткізу, дөңгелек үстел, тапсырмаларды орындау, сұрақтар қою әдістері арқылы жүзеге асады. «Өнер тарихы» пәні бойынша проблемалық дәрістерде болашақ мамандардың көркем мәдени танымын тереңдету мақсатында әртүрлі әдістемелік тәсілдер пайдаланылады. Мысалы, қазақ дәстүрлі қолданбалы өнері туралы материалдар беріліп, оған қатысты шешілмеген проблемаларды ортаға салып, ой-пікірлер тыңдау басты мақсат. Бұл мақсатты жүзеге асыру үшін мына жұмыстар атқарылады: ғылыми-зерттеу жұмысын жүргізу (болашақ мамандардың ғылыми-практикалық конференцияларына ғылыми баяндамалар дайындау); іс-тәжірибеде бақылау; эксперимент жүргізу; проблемалық ситуацияның шешу жолдарын, әдіс-тәсілдерін ұсыну; өз ойларын қорытындылау.

Болашақ мамандар әр түрлі көркем материалдарды өңдеудің дәстүрлі тәсілдерінде сәндік бұйымдар жасауға, олардың теориялық негіздерін зерттеуге дағдыланады. Дизайн өнерін оқытудың әр түрлі формалары мен әдістерін, көркем - шығармашылық, оқу, еңбек және қоғамдық іс-әрекетінде сапалы басқару әдісін пайдалануға болады. Осыған байланысты педагогикалық технологиялардың және шығармашылықтың болашақ дизайн мамандарына білім берудегі орны мен рөлін сараптадық.

Енді практикалық тұрғыда тереңірек түсіндіру барысында магистранттарды дайындауда «Кәсіби пәндерді оқыту әдістемесі» пәнінде «Дизайн мамандығында педагогикалық технологиялардың ғылыми негіздері» тақырыбында проблемалық дәріс әдісінің жүргізілу технологиясын қарастырайық. Алдымен төмендегі сұрақтар бойынша жауап алынады:

дизайн өнері:

- түрлері мен тарихи дамуын айтып беріңіз;
- шығармашылық психологияны дамыту жолдарына сипаттама беру;
- көркем мәдениет негіздерінің әсері бар ма?.

Дәрістің соңында оқытушы дизайн өнерін оқыту әдістері, формалары, атқаратын қызметіне тоқталып, бүгінде шешімін таппаған проблемалар бар екеніне көңіл аударады. Мысалы, дизайн өнерінде көркем мәдениет негіздерінен оқыту сапасын жақсарту үшін кәсіби маман мен әдістемелік құралдардың керектігін айтады. Сол себептен оқытушы бұны шешудің жолдары қандай? - деген сұрақ қояды. Болашақ мамандар өз ойларын ғылыми-педагогикалық практикаларынан алған іс-тәжірибелері негізінде дәлелдеп, жауап беруге талпынады. Соңында басқа сұрақтар бойынша өз бетінше дайындалуға берілген әдебиеттерден маңызды мәселелерді жазып келу тапсырылды. Білім алушылардың көркем мәдениет негізінде дайындықтарын теориялық тұрғыда дамытуда қолданылатын педагогикалық технологияларды жүзеге асыру әдістерінің бірі – «Қастеев шығармашылығы» атты өнер апталығын өткізу. Апталықтың өтілетін мерзімі алдын-ала жоспарланып, бекітілді. Газеттер мен мәлімет беретін стенділер шығарылды. Ең бастысы осы уақыт ішінде бүкіл ұжымның назары Қастеев шығармашылығына ауады. Ашық куратор сағаттары, пікір таластар, дәріс сабақтар арнайы мақсатта өткізілді. Мысалы, Ә.Қастеевтің өмірі, шығармашылық жолдары, туындыларының мазмұны туралы толық мәліметтер беріліп, қысқаша хабарлар, баяндамалар жасалды.

Жоғары курс студенттерімен «Ә. Қастеевтің өнеріндегі шынайы ұлттық, халықтық бейне» атты тақырыпта пікір талас өткізілді. Пікір талас барысында сөз болатын төмендегідей сұрақтар алдын-ала таратылды:

- суретшінің ұлттық бейнені сомдайтын тақырыптары;

- қазақ жерінің әсемдігін бейнелейтін «Шежін өзені», «Тау көрінісі», «Талас өңірі», «Мақта жинау» тағы басқа суреттеріне талдау;

- суретшінің шығармашылығындағы қарапайымдылық пен түсініктіліктің табиғатқа философиялық парасатпен қараудың нәтижесі. Осындай сұрақтар негізінде дайындалып, суретшінің шығармашылық келбетін бағалауға тырысады.

Апталықтың екінші күнінде бірінші курс білім алушыларымен еркін тақырыпта сурет салу байқауын өткізіп, жеңімпаздарды марапатталды.

Үшінші күні «Өнер – мәңгі бейне», «Қазақ суретінің шыңы» атты әңгіме ұйымдастырып, жас суретшілерге өнер құдіретін таныту мақсаты көзделеді. Мысалы, «Қазақ өнері кеше, бүгін, ертең», «Қазақ бейнелеу өнерін әлемге танытқан суретші», «Шоқан суреттерінің сыры», «Ә.Марғұланның бейнелеу өнерін зерттеу деректері және ғылыми тұрғыдан берген бағасы». Осы сияқты тақырыптар барысында өткізген әңгіме жеке тұлғаның бойында өнерге деген сүйіспеншілік, құрмет қалыптастыруға болады.

Төртінші күні сурет үйірмесіне қатысушыларымен қысқа мерзімдік суреттер салу жарысын ұйымдастырылып, бесінші күні «Сырлы бейнелер» атты көрме ашылды, онда жас суретшілер туындыларына көрермен өз пікірлерін берді.

Аптаның соңында «Өнерім – өмірім» атты жергілікті суретші, шеберлердің шығармашылық кеші өткізілді. Бұндай апталықты қазақ қолданбалы өнерін насихаттауға да арнауға болады. Мысалы, «Қазақ қолданбалы өнерінің биік шыңы – киіз үй», «Алтын адам – Қазақ елінің символы», тағы да басқа тақырыптар ұсынылды.

Сондай-ақ, дизайн өнерін оқытуда қолданатын жаңа технологиялардың бірі – дөңгелек үстел өткізу әдісі. Дөңгелек үстелдің мақсаты – болашақ мамандарды толғандыратын кейбір мәселелерді жеке пікірлер арқылы дәлелдеу. Бұл әдіс олардың өз ойларын ертеңгі заман талабына сай іс-тәжірибеде дәлелдеулер келтіре отырып, саналы жеткізуге көмектеседі. Мысалы, «Менің мамандығым – менің таңдауым» атты тақырыпта дөңгелек үстел мазмұнын қарастырайық. Дөңгелек үстелге алдын-ала қонақтар шақырылды. Олар осы мамандықтың түлектері, облыс, қала мекемелерінен дизайнерлер, суретші-дизайнерлер, т. б.

Алдымен жүргізуші осы мамандықтың қысқаша тарихына тоқталып, оның бүгінгі қол жеткізген табыстары және болашақтағы жоспарларымен таныстырды. Осыдан соң түрлі мекемелерде дизайнер түлектер өз мамандықтарының тәжірибеде ұрпаққа көркем мәдениет негіздерінен білім мен тәрбие берудегі қызығы мен қиындығы туралы әңгімелеп берді. Олар қала, облыс көлемінде түрлі салаларда, әсіресе қаламызды көркем-эстетикалық жағынан безендіруде өз үлестері бар екендігін мысалдармен дәлелдеді.

Дөңгелек үстел соңында жыл сайынғы қолданбалы өнер саласындағы дипломдық жұмыстарынан көрме ұйымдастырылды. Көрмеге қойылған бұйымдар қазақтың ұлттық салт-дәстүрін, ырым-жораларын бүгінгі ұрпаққа жеткізуде бірден-бір құрал.

Қазіргі кезде оқытудың ең кең тараған тиімді формасы – интернет желісі арқылы ақпарат алу. Жаңа технологияны қолдануда Қазақстан суретшілері туралы интернет жүйесіндегі материалдармен танысудың берері мол. Бұл Қазақстан көркем мәдени мұрасын шет елде белсенді таныстыруға бағыттайды.

Интернет желісінде пайдалануға да толығымен мүмкіндік бар болғандықтан, электрондық оқулықтар мен мультимедиялық оқыту құралдарын дайындауды жеделдету және қашықтықтан оқытуды ұйымдастыруға аса көңіл бөлінеді.

Бүгінгі білім саласындағы реформалау барысында әр түрлі технологияларды қолдану негізінде шығармашылық өрлеу байқалады. Өнер педагогикасының болашақ дамуы ғылым мен техниканың жетістіктеріне, өнер саласын қамтитын компьютерлік оқыту бағдарламаларына, электрондық ақпараттық анықтамаларға сүйенеді. Өнердің әр түрлерінің жаңаша әдістемелік дамуына ақпараттық технологиялар әсер етеді. Өнерге үйрету барысында ақпараттық технологияларды қолданудың негізгі бағыттарын төмендегіше топтастыруға болады:

- теориялық білім алу (өнердің әр түрлерінде шығармаларды дұрыс құрастыру заңдылықтары мен талаптары); ойындық және оқу бөлімдері (өнер теориясы мен терминдерін түсіндіру);
- өнердің әр түрлерінің тарихын және жасалу жолдарын игеру;
- өнер туралы әдебиеттерге талдау жүргізу (өнер туындылары туралы анықтамаларды, суретішінің қысқаша өмірі мен шығармашылық жолдарын зерделеу);
- шығармашылық қабілеттерді дамыту (өнер шығармаларындағы композиция мен колоритті табу саласындағы әдістерді дамытуға арналған).

Көркем мәдениет негізін оқытуда ақпаратты коммуникативтік оқу бағдарламаларын қолдану ерекшеліктері төмендегі мазмұнды құрайды:

- электронды оқулық компьютерлік бағдарламада гипермәтінді ортаны топтастыратын көркем сурет материалдарының жиынтығы;
- электронды өнер энциклопедиясы төмендегі бөлімдерден тұрады: әлем халықтарының өнері, өнер шеберлері, шығармалары, шығармалар мазмұнын талдауға арналған тапсырмалар және тағы басқалар;
- кітапханалық ақпараттық-іздеу жүйесі. Онда өнердің әр түрлеріндегі шығармалардың дыбыстық немесе әнмен көркемделуі, мультимедиялық жүйе, практикалық сабақтар реті, атақты әлем суретшілері өмірі туралы мағлұматтар алуға болады;
- білімді тексерудегі компьютерлік бағдарламалар. Онда тек сабақ үстінде ғана емес, сабақтан тыс уақытта да болашақ дизайнерлердің өз бетінше жұмыс жасауға мүмкіндік беретін тапсырмалар, студенттің өзін-өзі бақылауға, білімін тексеруге, емтиханға дайындалуға арналған тапсырмалар беріледі;
- дамытушылық ойындар өнер туралы студенттердің алғашқы түсініктерін қалыптастыру үшін қолданылады. Мысалы, суретшілер шығармаларына талдау жүргізу.

Осы мазмұндағы компьютерлік оқыту бағдарламалары білім алушылардың қабылдауын, көру жүйесін, түсіну қабілеттерін, әсер ету, қалыптастыру мүмкіндіктерін пайдалану (ақпараттық жүйелерді мақсатқа бағыттау іскерлігі) әрекет ету құзіреттілігі олардың қиялын асқақтатып, шабытын шыңдайды, қызығушылығын, талпынысын, белсенділігін арттырады.

Оқытудың жаңа интерактивті оқыту технологиясында электронды оқулықтар қолдану маңызды. Білім берудегі электронды оқулықтарды оқу үдерісінде кең қолдану мәселелері әлі де жаңа сұраныстар туғызуда: біріншіден, білім беру саласының алдында тұрған мәселелерді шешу үшін жаңа педагогикалық негіздерін жасау мен ендіру ғылыми нұсқалы болуы керек; екіншіден, білім беру саласында көркем мәдениетті ендіруде теориялық және практикалық негіз болатын пәнді енгізу қажеттігі туды.

Электронды оқулықтар, олардың оқу үдерісіндегі орны туралы ғалымдар (М.А. Винницкая, А.И. Тәжіғұлова, Е.К. Балапанов, Б. Бөрібаев, Р.М. Жүзбаева, А.М. Мереке тағы басқа ғалымдар) еңбектерінде атап өткен.

Электронды оқулық (ЭО) – типтік оқу бағдарламаға сәйкестендірілген болашақ дизайн мамандарының өздігінен және оқытушының көмегімен оқу курсы менгеру мүмкіндігін қамтамасыз ететін бағдарлы әдістемелік оқыту жүйесі. Сондай-ақ, интернет желісі арқылы білім беруде қолданатын бірден-бір оқу-әдістемелік және қашықтықтан оқыту құралы.

Электронды оқулық үдеріс пен объект даму динамикасында, 2-3 деңгейлі моделде қолданушыға бейнеленуші объектің шындығын жеткізеді. Интерактивті байланыс ақпаратты қолданушы құрастырушы (оқытушы) арасында кері байланыс орнатуға, жедел жауапты және визуальды іс-әрекетті баяндауға мүмкіндік береді.

Осы мүмкіндіктерді жүзеге асыру мақсатында «Қазақстан көркем мәдениеті», «Көркем мәдениет жүйесінде дизайн өнерінің қалыптасуы», «Дизайн өнері тарихы және теориясы» (орыс және қазақ тілдерінде), «Қазақстан өнері тарихы және теориясы» атты электронды оқулықтар құрастырылды. Мысалы, «Қазақстан көркем мәдениеті» атты электрондық

оқулықта әлемдік және Қазақстан көркем мәдениетінің тарихы мен даму кезеңдерін студенттерге теориялық түрде оқып үйренуге мүмкіндік туғызады. Болашақ дизайнерлердің көркем-эстетикалық мәдениеті мен ой-өрісін қалыптастырып, шығармашылық-психологиялық дүниетанымын тереңдетеді.

Электронды оқулық «Өнер тарихы және теориясы», «Көркем мәдениет тарихы» пәндерінен лекциялық сабақтардың тақырыптарын тереңдете оқытуға мүмкіндік береді. Демек, лекция сабақтарынан алған теориялық білімдерін толықтыратын бір-бірімен байланысты құрылымды жүйеден тұрып, мазмұны оқу бағдарламасының негізгі бөлімдеріне сай келеді.

Жоғарыдағы талаптардың негізінде дайындалған «Көркем мәдениет тарихы» атты электронды оқулық жаңа ақпараттық технологияның барлық мүмкіндігін пайдалану ерекшеліктері негізінде мәтіндік материалдарға гиперсілтемелер жасауға, мультимедияны пайдалануға болады. Сондай-ақ, Index.html файл белсенділігінен кейін Internet Explorer парағында электронды оқулықтың аннотациясымен танысып, батырманы белсенді етіп, материалды оқуға мүмкіндік береді [3].

Электронды оқулықта белгілі-бір пәннің дәрістерін тереңірек өздігінен меңгеруге бағытталған. „Көркем мәдениет тарихы“ электрондық оқулық төмендегі тақырыптар бойынша дәріс сабақтарының мазмұнынан тұрады: «Антикалық дәуір көркем мәдениеті», «Ортағасырлық Батыс Еуропа көркем мәдениеті», «Қайта өрлеу көркем мәдениеті», «Ресей көркем мәдениеті», «Қазақстан көркем мәдениеті», «Орта ғасырдағы Батыс Қазақстан көркем мәдениеті», «XX ғасырдағы Қазақстан көркем мәдениеті».

Көркем мәдениет тарихын тереңірек меңгерудегі мақсат өнертану біліміне және дизайн өнерінің шығу тарихы, рухани және материалдық ерекшеліктерін, түрлері мен жанрларын, дүниетанымдық негізі семинар сабақтарында талданады: „Дизайн өнерінің адамның рухани және материалдық өміріндегі алатын орны“ тақырыбында: дизайн өнеріндегі көркем мәдениет, дизайн өнерінің түрлері мен жанрлары, дизайн өнеріндегі көркемдік кеңістік пен уақыт, әлемнің жеті кереметі мазмұндалады. Египет, Вавилон, Ассирия елдері мәдениетінде ежелгі Қосөзен өнерінде қалыптасқан өнерге жалпы сипаттама беріліп, Египет өнерімен ұқсастықтары, ерекшеліктері, әлемдік өнерге қосқан үлесі, Шумер және Аккад қалаларының ежелгі мәдениеті мен сәулет өнерінің жетекші ролі анықталады. Ассирия мәдениетінде сарайлар мен зиккураттар сипатталады. Орыс көркем мәдениетінде Феофан Грек және Андрей Рублев живописі ерекшеліктері мазмұндалады. Москва Кремлінің ансамблі мен XIV-XVI ғасырдағы Успен, Архангель ғибадатханалары мен Василий Блаженный соборы талданады. Халықтық ағаш сәулет өнерінде шатырлы архитектура, ағаш сәулет үлгісінде салынған XVI ғасыр архитектурасы мен Коломенск, Дьяков селоларындағы шіркеулер сипатталады.

Орта ғасырдағы қазақ архитектурасының тарихы мен дамуына шолу жасау мақсатында қазақ архитектурасының биік шыңы – киіз туралы түсінік беріледі. Орта ғасырдағы сәулеттік жәдігерлер түрлері және даму тарихы сипатталады.

Қазақ суретшілері мен этнограф зерттеушілердің шығармаларында тұңғыш қазақ суретшілерінің шығармаларына талдау жүргізу мақсатында И. Клапрот, Т. Аткинсонның қазақтың тұрмыс-салты мен мерекелері бейнеленген суреттерінен қазақ көркем мәдениетінің ерекшеліктерін талдау жүргізіледі. Корнеев, Орловский этнографиялық жұмыстары Н. Гейслер, А. Мартынов, В.Н. Белослюдов, Г. Гуркин, Ш. Уалиханов, В. Верещагин, П.Кузнецовтың шығармаларындағы қазақ өміріне және табиғатына арналған көркемдік шығармалары мазмұндалады. Т.Г. Шевченко картиналарындағы Маңғыстау көріністері мен халық портреті мен Н.Г. Хлудов шығармаларындағы қазақ бейнесі талданады. Пән бойынша оқу құралдары мен әдістемелік құралдардың көмегімен ОӨЖ өткізу түрінде аудиториялық сабақтар, студенттердің оқу әдебиеттерімен және қосымша журналдар, альбомдармен жұмыс жасап, оқытушымен берілген тақырыптар төңірегінде сұхбат және консультациялар

алады, облыстық өлкетану мұражайына, суретшілер мен сәулетшілер шеберханаларына барып, өнер шығармаларына, жобаларға талдау жасалады.

БӨЖ сабақтарында ежелгі тас үңгірлердегі бейнелеудің символикалық және семантикалық қасиеттерін анықтау мақсатында: Алғашқы адам өнерінің пайда болуы және олардың космостық ойлау қабілеті; Европа және Азиядағы алғашқы мәдени ескерткіштер; Франциядағы Ласко, Испаниядағы Альтамир, Африкадағы Тассилин-Аджер үңгірлері; Скифтік жануарлық стиль туралы түсінік. Пазырық қорғаны Алтайлық жануарлар стил мәселелері туралы мәнжазба дайындайды. Ежелгі Үнді өнері, Ежелгі Египет, Грекия, Рим, Орта Азия, Кеңестік кезең тұсындағы Қазақстан және реалистік бейнелеу өнерінің даму кезеңдері, Қазақстан бейнелеу өнеріндегі ұлттық колорит және қолтаңба көріністері тақырыптарының мазмұнын ашу мақсатында шағын баяндамалар дайындайды.

Сонында курстық жұмыс тақырыптары мен тест тапсырмалары беріледі. «Қолданылған әдебиеттер» бөлімінде студенттерге әр тақырыптар бойынша керекті әдебиеттер тізімі беріледі.

Дәстүрлі оқулықпен салыстырғанда электронды оқулықтың өзіндік ерекшелігі мынада:

- қарастырылатын пәннің тақырыптары негізінде кең мағыналы мазмұнда жан-жақты ұғым қалыптастырады;
- болашақ дизайнер өзіндік жеке белсенді қызмет атқаратын субъект түрінде танылады; оқу бағдарламасының мазмұны, формалары (іскерлік, тестік бақылау) толығымен қарастырылады;
- болашақ дизайнер өзіндік жеке іздеп-тапқыштық қабілетіне жол ашады, оқып-білуге, интеллектуалды ойлау қабілетін дамытады;
- гипермәтінді және мультимедиялық көрсетілім мүмкіндігі анықталады; әр студенттің қабілетіне қарай интерфейс ұйымдастырылып, өзіндік тексерудің (бақылаудың) тестілік жүйесі ұсынылады;
- мол ақпараттың сақталу мүмкіндігі артып, Интернет желісі арқылы қашықтықтан оқытудың білім сапасын арттыруға мүмкіндік береді. Бұл Қазақстан көркем мәдениетін шет елде белсенді таныстыруға бағыттайды.

Сондай-ақ, жеке тұлғаның көзқарастарын шығармашылықпен байланыстыруға, әр түрлі әлеуметтік жағдайларда өзіне-өзі сенімді болуға, топпен жұмыс жасауда ұйымшылдыққа үйретеді. Демек, ақпараттық технологиялар көркем мәдени білім беру процесінде білім сапасын арттырады, оқыту жүйесіне бірқатар өзгерістер енгізеді, оқытудың жаңа түрлерін топтастырады. Ақпараттық коммуникативтік технология көркемдік білім беру жүйесінде білім алушының тұлғалық, бағыттылық моделінің дамуын қалыптастырады.

Оқу материалын игерген маман, өзіне талап қоя білуге үйренеді. Белгілі-бір шығарманы бейнелеудегі құрылымдық, композиция және колорит ерекшеліктерін меңгереді. Мысалы, компоновка талаптарын ескере отырып, натюрморттағы құмыра шеңбер мен квадраттан тұратындығын дәлелдеуге болады. Немесе әдеби шығармалардан теңеулер іздейді. Болашақ дизайнер өзі салған суреттерінен жаңалық іздеуге тырысады. Ең маңыздысы жаңа материалды өзіне ең қолайлы тәсілдермен үйренуге талпынады. Көру мен есту образдарының өзара байланысын береді. Жаңа технологияға көшу бүгінгі жоғары кәсіптік білім беру салаларын әлемдік білім беру кеңістігіне ықпалдастыру арқылы жаңа өмірдің керегіне асатын, қоғам сұранысын қанағаттандыратын болашақ дизайнерлер дайындауға болатындығын, ол үшін бейнелеу өнерінде көркем мәдениетті жүзеге асыру, көркем мәдениетке баулу мәселелеріне көңіл қою білім берудің негізгі мақсаттарының бірі.

Білім берудегі әртүрлі белсенді әдістер барлық аудиториялық сабақтарды жүргізу барысында қолданылуы тиіс. Өйткені, бұл әдістер, оқытушыға әртүрлі оқу жағдайларына үңілуге көмектеседі. Мысалы, проблемалық дәріс, эвристикалық әңгімелесу, жобалаушы топтар тиянақты белсенді әдістің қосындылары білім алушыларға идеяларды тиянақтауға, ойлауға, олардың өзіндік шығармашылық дамуын қамтамасыз етуге көмектеседі.

Жаңа технологияларды пайдаланудың негізінде, сабақты түрлендіріп өткізу арқылы шаралардың көркем мәдениет негізінде болашақ дизайн мамандарын дайындауда тиісті мақсатқа қол жеткізуге болады.

Әдебиеттер тізімі

1. Қазақстан Республикасында білім беруді дамытудың 2011 - 2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы. Егемен Қазақстан. Астана 2011. – С. 3-5
2. Беспалько В. П. Педагогика и прогрессивные технологии обучения. – М., 1995. - 271с.
3. Самуратова Т.К. Көркем мәдениет тарихы. Электронды оқулық. - Астана, 2015. -16мғб.

Т.К. Самуратова

Евразийский национальный университет имени Л.Н. Гумилева, Астана, Казахстан

Эффективность использования новых технологий в образовании

Аннотация. В статье рассматривается эффективность использования новых образовательных технологий в специальности дизайна. Новые технологии повышают качество образования в художественном культурном образовании, вносят ряд изменений в систему обучения и классифицируют новые типы обучения. Также в статье рассматриваются педагогико-практические основы внедрения в содержание образования современных технологий и их практическая реализация. Авторами выделена взаимосвязь элементов мирового информационного пространства на уровне целей, содержания и форм организации учебного процесса.

Выявлены педагогические цели использования современных технологий в процессе обучения в условиях лично-ориентированного подхода. Определены требования к структуре, содержанию учебного материала и организации учебной деятельности с использованием современных технологий. Определены особенности методологии преподавания профессиональных дисциплин. Используются основы художественной культуры. Даются выводы экспериментальных работ.

Ключевые слова. будущие специалисты, профессиональное образование, дизайн, методы и приемы, образование, новые технологии, художественно-культурное образование, история искусства, традиционное искусство.

T. K. Samuratova

L.N. Gumilyov Eurasian National University, Astana, Kazakhstan

Efficiency of using new technologies in education

Summary. The effectiveness of using new educational technologies in the design profession is considered in the article. New technologies improve the quality of education in art cultural education, introduce a number of changes in the teaching system and classify new types of education. Also pedagogical and practical bases of introduction of modern technologies in the content of education and their practical implementation are considered in the article. The authors highlighted the interconnection of the elements of the global information space at the level of goals, content and forms of the educational process organization. There is also revealed the pedagogical goals of using modern technologies in the process of teaching in conditions of a person - oriented approach. The requirements to the structure, the content of the educational material and the organization of educational activities using modern technologies are determined. Specific features of the methodology of teaching professional disciplines are also determined. The basis of artistic culture is used in the article. The conclusions of the experimental work are given.

Key words. Future specialists, professional education, design, methods and techniques, education, new technologies, artistic and cultural education, art history, traditional art.

References

1. Qazaqstan Respublikasynda bilim berudi damytudyn' 2011 - 2020 zhyldarg'a arnalg'an memlekettik bag'darlamasy[2011-2020 State Program on Education in the Republic of Kazakhstan]. Egegen Qazaqstan [Egegen Kazakhstan]. Astana 2011

2. Bepal'ko V. P. Pedagogika i progressivnye tehnologii obuchenija [Pedagogics and Progressive Technologies]. – M., 1995. -271s.
3. Samuratova T.K. Ko'rkem мәdeniet tarihy[History of Art Culture]. Jelektronды ok'ulyk' [Electronic textbook]. - Astana, 2015. 16mgb.

Сведение об авторе:

Самуратова Т.К. – Дизайн және инженерлік графика кафедрасының профессоры, Л.Н.Гумилев атындағы еуразия ұлттық университеті, Сәтпаев көш.2, Астана, Қазақстан.
Samuratova T.K. – a professor of The Design and Engineering Graphics Department, of the Eurasian National University after L.N. Gumilyov. Str. Satpayev 2, Astana, Kazakhstan.

ГРНТИ 14.35.01

Н.Н. Хан¹, К.К.Жампеисова², Ш.Ж.Колумбаева³

*Казахский национальный педагогический университет имени Абая, Алматы, Казахстан
(E-mail: ¹ professor_khan@mail.ru, ² khorlan_17@mail.ru, ³ kolumb_09@mail.ru)*

Конкурентоспособность будущего специалиста как педагогическое явление

Аннотация. В статье рассматривается проблема формирования конкурентоспособности личности будущего специалиста. В связи с этим авторы обосновывают важность подготовки конкурентоспособных учителей, готовых к решению задач духовного обновления казахстанского общества, подрастающего поколения и подчеркивают необходимость определения роли, места данного явления в педагогике. На основе анализа разных подходов к выявлению сущности рассматриваемого феномена, трактовке, структурных компонентов авторы определяют его как педагогическое явление и отмечают факт включения термина «конкурентоспособность» в понятийно-терминологический аппарат профессиональной педагогики. Дается определение понятия «конкурентоспособность будущего специалиста (учителя)» как системное, интегративное образование, включающее профессиональную компетентность, конкурентоопределяющие профессионально личностные качества, психологические механизмы конкурентоспособного поведения. При определении профессиональной компетенции акцент делается на объект профессиональной деятельности учителя – педагогический процесс и компетенции, связанные с его проектированием и управлением. В статье также сделана попытка систематизации профессионально личностных качеств на основе вычленения конкурентоопределяющих. Авторы отмечают недостаточность исследования проблемы конкурентоспособности учителя, выпускника вуза в педагогической теории (в педагогическом образовании) и определяют некоторые перспективы ее развития.

Ключевые слова. конкуренция, конкурентоспособность, конкурентоспособность педагога, профессиональная компетентность, конкурентоопределяющие профессионально личностные качества

Создание новой модели экономического развития современного Казахстана «должно сопровождаться опережающей модернизацией общественного сознания». Конкурентоспособность является одним из ее приоритетных направлений, и как отмечено в программной статье Президента Казахстана «Взгляд в будущее: модернизация общественного сознания»: «Особенность завтрашнего дня в том, что именно конкурентоспособность человека, а не наличие минеральных ресурсов, становится фактором успеха нации [1]. Соответственно, развитие человеческого капитала требует решения комплексных задач повышения конкурентоспособности образования, в частности, педагогического, направленного на подготовку конкурентоспособного учительства.